

מדינת ישראל
הכנסת

פ.ט.

פרדס דיקורל מס' 21/ג

טיטיבת ועדת הסירותים הציבוריים, שהתקיימה ביום
ג', כ"ה באדר ב' תשל"ד - 30.3.54, בשעה 9.00 בבקר.

חברי הוועדה

בנוכחו:

- א. אלטמן - היו"ר
- ב. צ' הרטל
- ז. טברסקי
- י. יסעיהו
- ש. כפרית
- ב. כצנלסון
- ד. נצר

מוזמנים:

ד"ר בטיט - המנהל הכללי של סטוד הבריאות
פרופ' היילפרין - יו"ר החברה הנורופסיכיאטרית בישראל
מר פסטן - מנהל "סלבן".

סדר-היום: המסך הדיון בבעית חולי-רוח.

- - -

היו"ר א. אלטמן: אנני פותח את הישיבה.

היו"ר א. אלטמן:

לידיעת האורחים, הוועדה דנה בטסך מספר
שבועות בטאלה שהועלתה, בזמנו, בפליגת הכנסת לסדר-היום בכנסת,
ובגלל חסיבות הענין, ההליטה הכנסת להעביר את הטאלה הזו - טאלת
חולי-רוח - לוועדת הסירותים הציבוריים.

הוועדה פתחה בדיונים, ואמנם היו לה דיונים
יסודיים בטאלת חולי-נפט בטדינה. ואינני רוצה להיכנס לפרטים, כי
הם ידועים.

בעיית חולי-הרוח היא אחת הבעיות הרציניות
והקשות ביותר, וכל מה שנעשה עד כה, איננו מקיף אפילו את סטק החולים
הרטומים בתור לאטפוז; ולפי כל ההערכות, ישנם רבים שאינם רטומים.

הוועדה החליטה לדון בטאלה זו לא באופן
נקדמי, אלא, מתוך נכונה למצוא לבעיה זו פתרון.

הוועדה יודעת וטערה כי את המצב בו נתונה
הסדינה, כן היא יודעת מהו תקציב הסדינה ותקציב סטד הבריאות;
הוועדה יודעת שסטד הבריאות יכול היה לתרום מתוך תקציבן לפתרון
חלקי וקטן ביחס לבעיה זו. טעריכים את ההגדלה שתהיה השנה הזו,
בלא כלום, והיא לא תכסה את המיכסה הדרושה, וגם לא תפתור את הבעיה.

אנו, טסום כך, חטבנו בזמן הדיון הזה
להתקטר ולטפוח אל כל הגורמים הציבוריים המטפלים בטאלות רפואיות,
בכדי להטפיע עליהם לאפשר לסדינה לפתור במידה טכטיסלית את הטאלה
הנדונה.

בקטר לטאלת חולי-הנפט הופיעו לפנינו כל
הטוסדות השונים. בזמנו, הזמנו את קרן-נכות, "הדסה", "טלבן",
קופ"ח ועוד, והחלטנו היום, בישיבה זו, שהיא האחרונה בדיונים לפני
הסיכום, לבקט, מצד אחד, שיבוא אלינו פרופ' היילפרין, אשר בזמנו
פנה אלינו בטט החברה הנירופסיכיאטרית, וציין את הטאלה של חולי-הרוח,
כי היא טאלה רצינית וחטורה ביותר, והזעיק את כולנו לטפל בה; מצד
שני, בקטנו את טר פסטן, הקדם הצוכד בראט המפעל הגדול - "טלבן" -
שיבוא בפנינו, בכדי למצוא ביחד פתרון לטאלה הנדונה. אנו יודעים את
הפעולות הרחבות והטסועפות הנעשות ע"י "טלבן"; והוועדה טערה אמת
בטאד טאד, אך יחד עם זאת, מתוך חטיבות ענין זה, הוועדה רוצה לתבוע
ט"טלבן" להביע את נכונותה להשתתף, לא רק באופן צדדי שהיה עד כה,
- מטיכה; במספר מיטות לאנטיים טנטלחים על-ידה, אלא = לטפל באופן
יותר יסודי לפתרון הבעיה הזו. וזאת, בגל ובפרט שהוועדה רוצה לפנייה
שהטפריים טנתטכו עד כה ע"י "טלבן" אינם טתאיטים למטפרי; למטפרי הכללי
בארץ שהובא ע"י העליה, אשר אותו טעריכים שלכל הפחות חצי מטפרי החולי
הנפט הם טבני העליה החדשה.

איננו רוצה להרחיב את הדיבור בטלב זה,
אולי החברים ירטיפו בדבריהם, אך הייתי רוצה טאנחנו בטמע, קודם כל,
בישיבה זו את פרופ' היילפרין, ולאחר טכן בטמע יכול להגיד לנו טר
פסטן בענין זה.

פרופ' היילפרין:

חוטבני, שהטפריים ידועים לכם, ודאי קבלתם
אותם טד"ר בטיש וטחריים.

אני מיצג את החברה הנירופסיכיאטרית בישראל.

המצב הוא הוא חטור למדי: כטבא חולה-רוח
אלינו, הרופאים מקבלים "טוק". אין לנו אפטרות לסדר חולה כזה בטום
מוטד כדי לקבל איזה שהו טיפול. איננו צריך להדגיש את ההבדל טיש
בין חולה טיפוס וחולה רוח; חולה רוח הורט את כל המטפחה, ואותו
יש לסדר בראט בראטונה.

בקטר לחלוקת החולים בטוסדות, הטטיטיטיקה
וכו' - על כל זה כבר דובר. אולם, ברצוני להדגיש ולומר, כי בכל
הארצות בעולם, ובפרט בניו-יורק, הטפריים הוכיחו טם כי מטפרי חולי-
הנפט הוא הרבה יותר גדול מטפרי החולים טבין האוכלוסייה הוטיקה,
הטסודרת. ואכן אנו רואים לעתים קרובות את התגובות הללו.

זוהי פרובלימה קשה טאד, זהו מצב ללא
נטוא, ובעיית חולי הרוח הולכת ונעשית חטורה יותר ויותר.

לו היה "מלבן" - המפעל הגדול הזה - נענה לבקשה, והיה נרתם לפעולה זו, כי אנו, ציבור רופאי העצבים, היינו מוקירים פעולה זו במאד מאד. לא יכולנו להבין, מדוע "מלבן" ו"הדסה" נרתמו, למשל, לפעולה בחולי-ריאה, ומדוע לא נרתמו לפעולה בחולי-רוח?

אנו, רופאי העצבים, דאגנו תמיד לפרובלמה זו. היו פעולות רבות שנעשו על-ידינו, ובזה הסבנו את תשומת-לב מחלקת הבריאות. אזכיר לכם את המוסד "גפן": זמן רב לפני שקרה מה שקרה למוסד זה, אנו אטרונו מה שאטרונו לגביו, אולם לצערנו, לא שמו לב לאזהרותינו, ורק לאחר זמן מה, באו לידי זעזועים ממה שאירחש בתוך מוסד "גפן".

אנו, רופאי העצבים, באנו לידי-הכרה, כי באמצעים רגילים אי-אפשר לפתור את בעיית חולי-הנפש. בשנה הקודמת הובטח שייפתחו 500 מיטות, אך הן לא נפתחו, ואנו בקרנו את שר הבריאות טר טרלין, ושאלנו לפשר אי-פתיחת המיטות הללו. את "מזרעה" קבלנו לפני שנה וחצי, בנו אותה במשך למעלה משנה. שם מאושפזות 70 נשים בלבד. מדוע בנו כה לאט את "מזרעה"? - מחלקת העבודות הציבוריות עשתה את עבודתה לאט לאט; כשמחלקה זו נתקלה במחסור איזה שהוא חומר, חיכתה ולא הזדרזה בהמצאתו, חיכתה כמה חודשים, ולאחר מכן היא המשיכה בעבודתה. סמפו כזה איננו מתאים בהחלט לצרכים. בעיית חולי-הרוח היא בעיה של שעת-חירום.

אנו דורשים שבעיית חולי-הנפש תהיה בעיה של שעת-חירום. ואכן פנינו ודרשנו למנות ועדת שרים לבעיה זו, בגלל הדחיפות המיוחדת של הבעיה הנדונה; ועדה מיוחדת עם סמכויות מיוחדות.

אם יוקצב סכום כסף עבור פתיחת 500 מיטות, עם סמכויות מיוחדות, אז אפשר לגשת לפתרון השאלה הזו. כמו-כן, אנו בדעה, שאם בעיית חולי-הנפש תהיה בעיה לשעת-חירום, אזי "הדסה", "מלבן" ועוד, - ייענו.

טר פ סטון: אני מוכן להניח לרגע, ששאלת חולי-הנפש היא השאלה הבוערת ביותר בארץ.

אני רוצה רק להגיד בטלים אחדות, מה אנו עשינו, ומהי היכולת שלנו. "מלבן" מטלמ את התפקידים של משרד הבריאות, הסעד והסוכנות, שזה למעשה, תפקידם.

אין לנו תקציבים בלתי-מוגבלים. בתקציבים שלנו, אנו עושים פעולות בהסכמת הממשלה והסוכנות. אם הממשלה, תפנה אלינו היום ותאמר לנו, ששאלת חולי-הרוח היא השאלה העיקרית, וכי אנו צריכים להתמסר לשאלה זו על חשבון דבר אחר, אזי אנו בשב אתם ונדון אם זה באמת רצוי, וכמובן כל האחריות נופלת על הממשלה.

מה עשה "מלבן" עד כה? - אנו שולחים חולי-רוח לטיפול, כחצי תריסר חולים לחודש. במשך ארבעת השנים האחרונות, פעלנו רבות בשטח זה, והיינו גורם לא קטן בהגדלת מספר המיטות. אם אינני טועה, בשנת 1950 היו 400 מיטות לחולי-רוח, וכיום יש 2700 מיטות; הגדלה זו נעשתה בעזרתנו הכספית.

אם חסר משהו, הרע מיד אנו סיפקנו אותו. נוסף לכל האומר כאן, אנו מוציאים היום להחזקת חולי-רוח בארץ 3/4 מיליון לירות לשנה. אנו משפזנו במשך 4 שנים, או שלטנו, או יותר נכון - השתתפנו בתקציב של 1500 חולים. ואם אני אומר, שבין חולים אלה נשארו למעלה מ-400, זאת אומרת - למעלה מ-1000 נפש התרפאו על-ידינו.

3/4 מיליון לירות איננו סכום קטן.
אנו משלמים כיום בעד 400 חולים.

נכון הוא שמחלת רוח הורסת את המשפחה,
אולם, מחלת השחפת איננה טבולת, זוהי מחלה מדבקת. כולם קבלו
טיפול מצלנו.

נכון הוא, שאם הממשלה היתה אוטרת לנו
היום, או לפני חצי שנה: בטקום שתעזרו לנו במחלת השחפת, התסרו
לחולי-הרוח, ברור הוא שהיינו מתחשבים בזאת.

אני אינני מאמין שמוסד כמו "מלבן", שאיננו
קיים עשרות שנים, יכול בזמן כה קצר להעמיד בתי-חולים, עם פרסונל
מתאים וכו'. למטרה זו. חושבני, כי זוהי פעולה קשה למדי.

התקציב שלנו הוא 12 מיליון דולר לשנה. הממשלה
מחליפה לנו לפי השער של 1.30 ל"י הדולר. מתוך התקציב שלנו, אנו
מקציבים 5 מיליון דולר לממשלה. 14 מיליון לירות אנו מוצאים עד
הפרוטה האחרונה לפטרות טובות. ולכן, אני מוטר, שהפניה צריכה לבוא
מצד הממשלה, ושהיא תאטר לנו שנתסטר לשאלה זו על חשבון בעיה אחרת,
כמו: זקנים, שחפת וכו', ואנו נהיה מוכנים לעשות זאת.

כשאני מוטר 12 מיליון דולר, אין זאת אוטרת
שסכום זה נמצא כבר בכיסנו; יש לאסוף אותו.

כי מספר
שמעתי בזמן לזמן, ואני שומע גם פה, /חולי
הרוח מבין העולים החדשים הוא יותר גדול ממספר חולי-הרוח מבין
העליה הוותיקה. זהו ענין פנימי בינינו לבין משרד הבריאות, בחוץ
להוסיף עוד 500 מיטות, וצריך לעשות זאת בלי כל מעצורים. "מלבן"
לא יוכל להקים זאת; אולי להקים, לבנות וכו', כן נוכל לעשות; אך לא
לצייד, פרסונל וכו', - זאת לא נוכל לעשות. אנו נהיה מוכנים לעזור
עזרה כספית על חשבון עזרה אחרת, אולם דרישה זו צריכה לבוא מצד
הממשלה, הסוכנות.

ב"צ הראל:
שמעתי בענין רב את מר פסמן, מפני שאני מעריך
באופן מיוחד את הפעולות של "מלבן", ויתכן
מפני זה שאני רואה גישה חיובית לעצם הדברים.

אינני בדעה שצריך להעמיד את בעיית חולי-
הרוח, שהיא בעיה מאד רצינית, בתוך הראשון מפני שעכשיו אנו דנים עליה;
אך אני מעמיד את בעיית אשפוז חולי-הרוח מפני שלא נתנו לה את המקום
המתאים במדינה, בעליה ובכל הסדורים האחרים, ואינני רוצה להתרוכח
עם מר פסמן על זה, כי בסופו של דבר יצא שנהיה בדעה אחת; אולם, אם
הולכות יהיה בשטח של הסברה - אני אהיה מוכן להסביר.

אינני רוצה להעמיד את בעיית חולי נפש,
כאילו זאת הבעיה ותו לא. אולם, ברצוני להדגיש ולומר, כי בעיה זו
לא הועמדה באותה הדרגה כמו יתר הבעיות במדינה, וזאת מסיבות שונות.
הנה, לחולי-השחפת היתה דאגה עוד בתקופת הממשלה המנדטורית; הישוב
הקים מוסדות שונים בארץ לחולי שחפת.

האם לא ידוע למר פסמן - ואני בטוח שידוע
לו - שמיום קום המדינה לא היה שום מקום לחולי-נפש? הישוב המאורגן
כשלעצמו, עוד מימי המנדט, לא התמטר לבעיה רצינית זו כפי שהתמסרו
לחולי-השחפת. חוץ מבת-ים ו"גה" לא הוקם שום מוסד אחר.

וקרה עוד דבר: אחרי קום המדינה נמצא
גוטל אחר, ואני מתכוון לדר' יוסף מאייר המנוח; בתקופה ידועה הוא

הפך עולמות, והשיג תוצאות.

ידוע לכל, ש"מלבן" עשה רבות, ועשה יותר מכל מוסד אחר. "מלבן" העמיד את בעיית חולי-השחפת במרכז ההתענינות. לא כן בחולי-הנפש; לבעיית חולי-הנפש יש סיבות מקריות, ואולי יש לזה סיבות לא-מקריות. ואנשי חוטב טעצם הבעיה לא היתה ידועה במידה מספקת.

הנני רופא במדינה, ועסקתי במקצוע למעלה מ-30 שנה, ואינני רופא לחולי-נפש; ואני מאשים את עצמי שנים רבות לא התענינתי בשאלה זו; אינני רוצה להעמיד שאלה זו יותר משאלה אחרת. אולם, אני רוצה לפחות להעמיד שאלה זו על אותה הדרגה, ולתת אותה חשיבות שנתנו לחולי-השחפת.

סחלת הרוח הורסת לא רק את החולה, אלא את כל הסביבה. לא רצוי שתהיה תופעה כזו במדינתנו, שחולה רוח יהיה כבול למיטתו, מסביבו ילדים; המשפחה על הרגלים, אינם הולכים לעבודה וכו', - דבר כזה הורס כליל את המשפחה. תופעה כזו ראיתי בסו עיני במעברה אחת.

אם אני מדבר לליבו של מישהו, אני מדבר לפחות על מנת להשפיע, על מנת לעורר; ואינני יכולים להעמיד את בעיית חולי-הרוח בדרגה השנייה והשלישית.

אני אומר, שמשרד הבריאות עושה גדולות בטח זה. יהיו לנו למעלה מ-1600 מיטות לחולי-רוח.

אין ספק שרשומים כ-1200 חולי-נפש הזקוקים לאשפוז ומחכים כבר תקופה ארוכה לאשפוזם; ברצוני לומר, כי התור הזה השפיע עלי יותר מכל. יש הוכחות ברורות שהתור גדל השנה לגבי השנה הקודמת. שנה-שנה, מאז העליה ההמונית בשנים 1949/50, מספר חולי-הנפש המחכים לאשפוז הלך וגדל.

היתה עליה, וישנה עליה. אינני רוצה להיכנס לזוויכוח, אם נכנסו יותר חולי-נפש מחו"ל או לאו. אך זאת אומר, כי אף איש לא זעלה על דעתו שמבין העולים החדשים, וחוז חולי-הנפש הוא יותר קטן מהאוכלוסיה הוותיקה, המסודרת, האוכלוסיה שיש לה שיכון.

אני גם כן מכיר - ובצדק העמיד מר פסמן את שאלת חולי השחפת, זוהי שאלה שתופסת מקום מיוחד. אולם אני אומר אחרת: דוקא בארצות-הברית - מקור הכספים של "מלבן" - ישנה הבנה הרבה יותר גדולה מכל מקום אחר בשטח בעיית חולי-הנפש. כי הם מכירים את הבעיה הזו מקרוב; הם מכירים אותה עוד מפני עשות בשנים, כשהיתה עליה הסוביית של יהודים לארצות-הברית, והם התנסו בה. אם כן, למה לא נמצא הבנת-יתר אצל מר פסמן, האיש שעומד בראש "מלבן"? מתוך הערכת המוסד הזה, שידע להעמיד צוות של עובדים וכו', בשטח השחפת, אזי מדוע לא יעמידו את בעיית חולי-הנפש על המקום הנכון? - אני חושב, ש"מלבן", בטובן הארגוני, צריך לעזור.

אינני מזלזל בארגונו של משרד הבריאות,

אך אין זה בכוחו.

זוהי שגיאה, לדעתי, שעד כה לא עוררו את "מלבן" להיכנס לבעיית חולי-הרוח, לשאלה הכספית וכו'. עתה, אין שאלה של הקמת בנינים, מאחר שהתפנתה פרדס-חנה.

אינני יכול לתבוע מ"מלבן" לעשות מה שיש לעשות, אם על חשבון זה או אחר, אבל אני רציתי רק לעורר את הבעיה הזו ולהעמידה לפחות באותה הסורה כמו יתר הבעיות ש"מלבן" מטפל בהן, ויש למצוא את הפרופורציה המתאימה. יש לעורר ולעודד את "מלבן", לעשות דבר יסודי; זוהי שאלה לא רק של היום, אלא שאלה

של שנים רבות העמידות לבוא. אני בטוח, שחלקו של "מלבן" יכול להיות די ניכר, הן במובן הכספי והן במובן הארגוני.

ז. טברסקי:

נכון הוא שכאשר בוגעים באחת המחלות הסוציאליות, אז היא נראית כמחלה החשובה. מי טסכיר קצת מקרוב את הבעיה הברובה, הרי הוא לא יכחיש שהיא חשובה מאד. מחלת הרוח הורסת את המשפחה, את הסביבה ועוד. יש וילדים נפלטים מבית-הספר, בגלל זה שאמם במצאה חולת-רוח, או אביהם וכו'. גם הילדים העבריינים מגיעים לעבריינות, מפני שהמשפחה בגועה במחלה זו.

אם שמענו שהשנה פותחים 170 מיטות, נכון, זה עוזר במשהו, אולם אין זה מספיק לצרכים. לדעתי, אם אנו נתקלנו בבעיה זו, אזי איננו צריכים לא לשקוט ולא לבוח, עד אשר נמצא לה לפתרון.

אינני חושבת שטר פסמן צריך לתת את תשובתו פה, אך הוא יכול להעלות עוד השנה את הבעיה, ולעשות מאמצים כדי להקטין את התור לאשפוז חולי הטיפ. הזמנו את כל הגורמים כדי שיהיה שיתוף ביניהם, ודבר זה, לדעתי, עלול לתת תוצאות טובות.

אנו צריכים לא לתת טבוח, לא למטסלה, ולא לשאר המוסדות, שיעשה משהו לטובת בעיה זו עוד לקראת הקיץ הזה.

י. ישעיהו:

לא מובן לי מהלך הדיון הזה. אם נכון התרשמתי, אז נדמה לי שאנו מחבלים בדברינו ב"מלבן". לא מובן לי מה "מלבן" צריך לעשות, כל זמן שישובו שולחן ועליו יכולים להחליט. כמו-כן, לא מובן לי, מדוע פונים אל "מלבן", הרי במידה שהוא צריך לטפל בעולים, הוא מטפל במסגרת תקציבו.

מר פסמן אמר בצדק, שאם "מלבן" מוציא 3/4 מיליון לירות לטיפול בעולים חולים, זקנים וכו', אז-צריך להחליט להוריד מסעיפים אחרים כדי להתמסר בבעיית חולי-הרוח.

אני מוכרח לומר, שהמטך הדיון הזה איננו מובן לי.

היו"ר א. אלטמן:

הטיבה שהוועדה נכנסה לענין זה היא, מטום שהיא לחץ, והוועדה היא כתובת. ולא זו בלבד אלא, הכנסת הטילה על ועדה זו לטפל בבעיית חולי-הרוח. הכנסת החליטה להזמין מוסדות כדי לטבוח פתרון מתאים לבעיה הברובה.

השיחות שאנו מנהלים עם "מלבן" הן בכדי להפנות את תשומת-לבו עד כמה הענין הזה בכלל הוא חיוני.

ב"צ הרמל:

ברצוני שיהיה ברור: ועדת הסירותים איננה מטפלת בטום ביצוע, והיא גם לא מטפלת בשום ביצוע. עלינו לשמוע את כל הגורמים בטאלה זו במדינה, ולהביא את מסקנותינו בפני הכנסת. מסקנותינו יקבלו פרסום רב בארץ ובחו"ל, ואני הייתי חושב שהיינו עושים שגיאה גדולה אם לא היינו מבררים בוועדה עם כל הגורמים את הבעיה הזו. בכל הבירור הזה תלויות המסקנות של הוועדה, ואת המסקנות האלה נוכל להוציא רק לאחר שנשמע את המוסדות המתאימים. אינני רואה בזה שום פגם להסביר לכל אחד שמופיע בפנינו בשם אותו מוסד שהוא מייצג, שהמדינה עוד לא יכולה בעצמה לפתור את כל הבעיה הזו, בליחוד שגם המדינה וגם הסוכנות יצרו מוסד אחד שנקרא "מלבן" לתפקידים אלה.

ויותר מזה: ביחוד שמספר החולים מבני העליה החדשה הוא יותר גדול
שמספר החולים מבני הישוב הוותיק.

ג. כצנלסון:
בעיית הנפש היא אחת הסיבות שצציבור,
בשנים הראשונות, לא ניתנה תשומת-הלב
הדרושה. מחלה זו איננה מדקדקת, אבל היא מתפשטת.

פעם היו רואים מחלה זו כפגם, ולא היו
פונים לרופא, על מנת שהמקרה לא יתן פרסום ברבים; אולם, כשהמים
מגיעים עד נפש, אז המשפחה היתה מוחזת באמצעים.

קמה הליגה למלחמה בשחפת, מדוע לא קמה
ליגה למלחמה בחולי-נפש?

אם יש לדבר על היגיינה של הציבור,
אז אנו צריכים לדבר בצורה אחרת. אם אותה גולה עוזרת לנו, אז היא
צריכה לראות מציבות רוחניות של הציבור הזה. הציבור שלנו צריך לדעת
לשמור על שווי-משקל מסויים.

אני יודעת של"מלבן" ו"הדסה" יש תקציבים
מוגבלים. ואני יודעת עוד דבר, שיש רצון לעם ישראל לעזור למדינה זו.

חבר הכנסת ישעיהו הביא את הבעיה בצורה
קצת תמימה, מפני שהוא לא ביקר בישיבות הקודמות של הוועדה. כל בעיה
שבאה אלינו, באה מאינסטנציה גבוהה, לידיעתך, מר ישעיהו.

ש. כפרית:
אין לי מה להוסיף לשאלה זו, כי היא הובהרה
בצורה הנכונה.

אנו כולנו אחראים לגורל המדינה, ואנו
חייבים - והכנסת הטילה עלינו, והיא הטילה מסע - לפתור את השאלה הזו.

נדמה לי, שזוהי חובתנו לעורר את הבעיות
החמורות ביותר, לקרוא את כל הגורמים, וביחוד לחפש דרך לפתרון הבעיה
הנדונה.

מר פסטון:
אני רוצה לדעת, אם ישנה איזו שהיא
תגובה מצד "הדסה", ומה הם הסיכויים
לעזרתה בענין זה.

ב"צ הראל:
מנהל "הדסה" אמר, כי הם עומדים להקים מוסד
לחולי-רוח בשביל הנוער. אין הבטחה לזה,
"הדסה" נתן את חלקה. יש לה הסכם עם
המוסד "טלביה" של קרן נכות.

מר פסטון:
ברצוני להוסיף: אני מעריך מאד את החשיבות
של הבעיה הזו. ברור לי, ואני מכיר בעובדה,
שבעבר לא העמידו את הבעיה הזו במקומה הנכון.

הזכירו כאן את ד"ר ספייר הטוב. ברצוני להוסיף ולומר, כי ד"ר ספייר בא אלי ואמר לי: על תתערב בעניני הנפש, זאת תשאיר לי. ואכן יש לי הסכם על כך, לא התערבתי ולא הצטערתי על כך.

פרובלימה זו ברורה לי היטב. אולם ברצוני רק שתבינו שיטתנו הבדל בינינו לבין "המסק". אם ל"הדסה" או גיזה מוסד אחר, יש גיזו פרובלימה, אזי הוא עושה טאטאים להגדיל את התקציב. המצב מצלבו הוא טובה: אנו באנו לידי הסכם עם "הדסה" והסוכנות. והתקציב שלנו בא מסק ור מסויים. הכסף בא אלינו דרך הסוכנות. אם אנחנו אומרים שאנו זקוקים לעוד מיליון לירות עבור חולי-רוח, אז הדיון על כך צריך להיות, לדעתי, בין הממשלה והסוכנות יחד איתנו, כדי למצוא דרך כיצד להשיג את הכסף הנוסף, או שנבוא לידי הסכם היכן לקצץ.

לעצם הענין של הקמת מוסדות, אני בדעה שהטיפול יהיה בידי משרד הבריאות, עם הסנגנון שלו וכו'.

ד. נצרי:

התרשמתי מאד מדברי פרופ' היילפרין ומר פסטן. נכון הוא, ש"מלבן", תוך השנים המועטות הללו, ידע לכבוש את מקומו בתוך הדעת הציבורית בארץ.

הקטבת היטב לדברי נציגי המוסדות, ומאד ייתכן ששאלה זו מעוררת שאלות רבות: האם אנחנו יכולים להרחיב את הפעולה הזו, או לצמצם במשהו, או להגדיל. לעתים קרובות אנו רוצים להרחיב את הפעולות; הנה, למשל, שאלת התזונה. כל פעולה נעשית על חשבון פעולה אחרת. הפעולה היא בין הנפגעים לנפגעים.

מר פסטן מנה את הפעולות המבוצעות על-ידי "מלבן". לי נדמה, שאנו עדיין לא למדנו את כל הטאלות בהם עוסק "מלבן", ואיננו רשאים לומר לו, את זה תעשה ואת זה לא, מטום שישנן כל מיני בעיות: זקנים, עוורים וכו'.

לדעתי, אנו מצווים לעורר את דעת הישוב בארץ, ואת היהדות בחו"ל, כדי להעמידם על בעיית חולי הרוח.

וארשה לעצמי לפנות גם לציבור אחר, באמצעות פרופ' היילפרין: גוף כמו רופאים פסיכיאטרים מתרשמים ממחלות הנפש. יש מצד אחד, אנשים שמתביישים בחולי-הנפש ואינם פונים לרופא; ויש מצד שני, אנשים שמתוך רגש של פחד אינם פונים לרופא. רציתי לשמוע, האם הרופאים הפסיכיאטרים לא דנו בענין זה, ומה נעשה בטח זה?

הטדינה והממשלה, לא יכולה לעשות הכל, ואנו אומרים זאת בקול רם, ובפה מלא; הממשלה עכשיו איננה יכולה לעשות את כל הדברים המוטלים עליה, וסי יודע^ע כמה זמן לא תוכל לקחת על עצמה.

כולנו בסכים שהריכוז יהיה בידי משרד הבריאות. אך השאלה היא: כיצד להרבות ולהגדיל את הכלים בשטח זה.

לדעתי, אם אנחנו פונים מדי פעם בפעם ל"מלבן", הרי זה לזכותו.

ברצוני להדגיש, וזאת לידיעתו של מר פסטן, כי ישבנו עם כל הגופים, על מנת למצוא ביחד פתרון לשאלת חולי-הנפש.

ברצוני לטיים ולומר, שכל מה שייעשה לטובת חולי-הרוח, שלא ייעשה על חשבון פעולות אחרות.

י. ישעיהו:

ברצוני להסביר: כל המיחתי היתה מושפעת בהחלט מדברי ההסבר של מר פסטן, באמרו שהתקציב של "מלבן" מוגבל, וזאת, בהסכמת הממשלה והסוכנות, אז הייתי בדעה שאין על מה להתווכח.

היו"ר א. אלטמן:

לפני שמר פסטן יעזוב אותנו, אני רוצה לציין ששמענו מפיו, כי הוא התרשם מהבירורים שלנו, וכל הוא ינסה לבוא בדברים על סנת למצוא דרך מה ניתן לעשות בשטח זה. אני מקווה שהבירורים האלה יעזרו במידה רבה, לקדם את השאלה הזו.

אני מודה, בשם חברי הוועדה, למר פסטן.

פרופ' היילפרין:

ברצוני לומר, כי החברה שלנו היא חברה ציבורית ולא חברה פרופסינולית.

מדוע לא פנינו עד כה לכנסת, ולא פרסמנו מאומה בענין זה למרות שדנו בבעיה בכובד ראש? - לא רצינו להכביס פניקה; כן לא עשינו כל זאת טעום שמשרד הבריאות אמרו לנו שהדברים יסתדרו. אולם, לאחר שטוענת הבריאות קמה, וראינו את הבטח הזו, - פנינו ולא בטנענו להזעיק את דעתכם.

מה ציבור הרופאים עשה? - ציבור הרופאים פעל רבות, אך הוא לא בעל יכולת; אולם, כבעלי מקצוע - ופרופ' גרוסקא הקים ועדת פסיכיאטרית טייעצת - אנו הטסכנו בטיפולנו; וכן, ישנה ועדת תיאום ליד הוועדה הפסיכיאטרית, אשר היא היתה צריכה לעבד תכנית מטודרת לכמה וכמה שנים, כדי שלא נחיה טהיד אל הפה. היה עלינו לחשוב מהו סוג הצרכים שלנו. להכביס חולה זקן בלתי שפוי בדעתו לאיזה שהוא מוסד, היתה זו בעיה קשה מאוד.

יש לעבד תכנית לאיזה מוסדות להכביס

את החולים.

ישנן פעולות שאותן אנו ביצענו; את

בית-חולים "טלביה" טצאתי אנכי, אני הוא שגיליתי אותו בראטוונה; לקחתי את פרופ' גרוסקא והראיתי לו את הבנין, ואתם קבלנו אותו לדשותנו.

לדעתי, אסור לסגור איזה שהוא מוסד,

ולכן אנו, ציבור הרופאים, היינו נגד סגירת "תמנעה"; אם פחליטים על סגירת מוסד - שמשרד הבריאות יסגור. התאספנו והחלטנו לומר את דברינו, ואמרנו את דברינו לד"ר שיבא - מנהל משרד הבריאות לטעבור. מה עשו פה? - מכרו את חולי הרוח לחולי-ריאות. זה לא היה עסק טוב. זוהי סגיאה, לדעתנו, לעשות איזה שהוא דבר על חשבון דבר שני.

לדעתנו, את המוסד פרדס-חנה מוכרחים לפתוח,

ובהקדם. 175 מיטות שמשרד הבריאות עומד לפתוח, אין זה פתרון. אם יש לעשות משהו, אזי - לפתוח את פרדס-חנה תוך חצי שנה, וזאת תוך פעולה לשעת-חירום. שלא תהיה סחבת פושעת, כי סחבת גורמת לפשעים. זאת צריך לעשות.

הפתרון הכללי הוא - להוציא את החולים

האקטיביים לחולים כרוניים; יש 200 חולים אקטיביים. ראיתי 10 מקרים של בחורים צעירים, סטודנטים, שלא היה היכן להכביסם. ובכן, להוציא מפרדס-חנה 200 חולים כרוניים. לחם אנו זקוקים, חמאה - אחר-כך.

לא לוותר על פרדס-חנה. יש לפתוח

500 מיטות תוך מחצית השנה הבאה. לא תביה כאן שאלה של רופאים; מספיק יהיה רופא מוסחה אחד, שהוא ינהל את כל המוסד.

אני שמח על הגיטה החיובית שמר פסטן גילה.

היה בטיש ומשרד הבריאות, צריכים לשקול את הדברים שבאמרו כאן; זוהי

הוזמנות שצריך לבדוק אותה. "מלבן" יטפל בחלק המשקי, ובחלק הרפואי -
משרד הבריאות. לדעת, אם יותרו על פרדס-חנה, אז יהיה מקום ליאוש.

היו"ר ג. אלטמן:
אני מודה, בטם חברי הוועדה, לפרופסור
היילפרין על הסתמכותו ועל הערותיו.

אנחנו בישיבה זו גטרנו את הסיבובים
של ההזמנות, והגענו לשלב שצריך לסכם את הדיון בטאלת חולי-הרוח
ולחוציא מסקנות ולטים אותן על שולחן הכנסת.

אני מציע, שחבר הכנסת יהרגל יביא לישיבה
הבאה הצעת סיכום ומסקנות.

ברצוני למסור לידיעת החברים, מה היה
בוועדת הכספים כשהופענו בפניה, בענין תקציב הסעד: אנו בקשנו
טיוטיפו 300 אלף לירות למעברות; 350 אלף לירות לעזרת הרטויות
המקוטיות; 200 אלף לירות לסדור ילדים. כמו כן בקשנו 7 פקידים
טבחן לנוער ולמבוגרים. ועדת הכספים רשטה לפניה את בקשתנו.
לנו הוצדו טוועדת הכספים תדון ותראה אם היא תוכל לתת טתקציב
הרזרבה.

ברצוני להסב את תשומת לב חברי הוועדה,
שאותם הכספים שיוקצבו לעניני מחיה, הן לרטויות המקוטיות והן למעברות,
ישתטטו בהם אך ורק לענין תזונת הילדים.

ה ו ח ל ט
להעמיד על סדר היום של הוועדה בטבוע הבא,
את סיכום ומסקנות הוועדה בבעיית חולי-
הרוח.

ב. כצנלסון:
ברצוני להביע את צערי על פטירתה של
אחת מהעובדות הטוציאליות עוד טימי
הונרייטה סולד ז"ל - הגב' חנה טהון. היום הלוויה שלה, והחברים
טוזמנים בזה.

הישיבה נבעלה בטעה 11.00.